

قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران

تصویب کننده: مجلس شورای اسلامی

ارائه دهنده: دولت

تاریخ تصویب: ۷۰/۶/۱۳

فصل اول - اهداف و ضوابط کلی بخش تعاونی

موضوع: بخش تعاونی

قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران

فصل اول - اهداف و ضوابط کلی بخش تعاونی

ماده ۱- اهداف بخش تعاونی عبارتست از:

۱- ایجاد و تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل.

۲- قرار دادن وسائل کار در اختیار کسانی که قادر بکارند ولی وسائل کار ندارند.

۳- پیشگیری از تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص جهت تحقق عدالت اجتماعی.

۴- جلوگیری از کارفرمای مطلق شدن دولت .

۵- قرار گرفتن مدیریت و سرمایه و منافع حاصله در اختیار نیروی کار و تشویق بهره‌برداری مستقیم از حاصل کار خود.

۶- پیشگیری از انحصار، احتکار، تورم و اضرار به غیر.

۷- توسعه و تحکیم مشارکت و تعاون عمومی بین همه مردم .

تبصره- اهداف مذکور این ماده باید با رعایت ضرورت‌های حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد عملی شود.

ماده ۲- شرکتهایی که با رعایت این قانون تشکیل و به ثبت برسند تعاونی شناخته میشوند.

ماده ۳- دولت موظف است با رعایت این قانون و در حد مقررات بگونه‌ای که زمینه اداره یا دخالت در اداره تعاونیها یا کارفرمای مطلق شدن دولت فراهم نیاید با بخش تعاونی همکاری نموده و امکانات و تسهیلات لازم را با هماهنگی وزارت تعاون در اختیار آنها قرار دهد.

ماده ۴- دولت و کلیه سازمانهای وابسته موظفند در اجرای طرحها و پروژه‌های خود در شرایط مساوی اولویت را به بخش تعاونی بدهند.

ماده ۵- اساسنامه هر یک از تعاونیها باید با رعایت مقررات این قانون شامل نکات زیر باشد. نام با قید کلمه تعاونی، هدف، موضوع، نوع، حوزه عملیات، مدت، مرکز اصلی عملیات و نشانی، میزان سرمایه، مقررات مربوط به عضو، ارکان، مقررات مالی و کار، انحلال و تصفیه .

تبصره- تابعیت تعاونیها باید ایرانی باشد.

ماده ۶- حداقل و حد اکثر تعداد عضو در تعاونیها به نسبت سرمایه و فرصت اشتغال و نوع فعالیت و رعایت اصل عدم تمرکز و تداول ثروت به وسیله آئین نامه ای تعیین میشود که به تصویب وزارت تعاون می رسد ولی در هر صورت تعداد اعضاء نباید کمتر از ۷ نفر باشد.

ماده ۷- شرکتها و اتحادیه های تعاونی دارای شخصیت حقوقی مستقل میباشند.

فصل دوم - عضو

ماده ۸- عضو در شرکتهای تعاونی شخصی است حقیقی که واجد شرایط مندرج در این قانون بوده ملتزم به اهداف بخش تعاونی و اساسنامه قانونی آن تعاونی باشد.

تبصره ۱- در تعاونیهای تولید عضو باید در تعاونی به کار اشتغال داشته باشد.

تبصره ۲- در تعاونیهای چند منظوره‌ای در صورتی که عضویت برای همه آزاد باشد. داشتن عضو غیر شاغل مجاز است، اما هیات مدیره و مدیر عامل باید از میان اعضاء شاغل انتخاب گردد.

ماده ۹- شرایط عضویت در تعاونیها عبارتست از،

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران.

۲- عدم ممنوعیت قانونی و حجر و ورشکستگی به تقصیر.

۳- عدم سابقه ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری.

۴- درخواست کتبی عضویت و تعهد رعایت مقررات اساسنامه تعاونی.

۵- عدم عضویت در تعاونی مشابه.

ماده ۱۰- اعضاء در کلیه امور تعاونی طبق اساسنامه حق نظارت دارند.

ماده ۱۱- کلیه اعضا مکلفند به وظایف و مسؤولیتهائی که در حدود قوانین و مقررات تعهد کرده‌اند عمل کنند.

ماده ۱۲- خروج عضو از تعاونی اختیاریست و نمی‌توان آن را منع کرد.

تبصره ۱- اعضاء متخصص تعاونیهای تولید حداقل شش ماه قبل از استعفا باید مراتب را کتبا به اطلاع تعاونی برسانند.

تبصره ۲- در صورتیکه خروج عضو موجب ضرری برای تعاونی باشد، وی ملزم به جبران است.

ماده ۱۳- در موارد زیر عضو تعاونی اخراج می‌شود:

۱- از دست دادن هر یک از شرایط عضویت مقرر در این قانون.

۲- عدم رعایت مقررات اساسنامه و سایر تعهدات قانونی پس از دو اخطار کتبی توسط هیئت مدیره به فاصله ۱۵ روز از تاریخ اخطار دوم با تصویب مجمع عمومی فوق العاده .

۳- ارتکاب اعمالی که موجب زیان مادی تعاونی شود و وی نتواند ظرف مدت یک سال آن را جبران نماید یا اعمالی که به حیثیت و اعتبار تعاونی لطمه وارد کند یا با تعاونی رقابتی ناسالم بنماید.

تبصره- تشخیص موارد فوق بنا به پیشنهاد هر یک از مدیران و تصویب مجمع عمومی خواهد بود.

ماده ۱۴- در صورت فوت عضو ورثه وی که واجد شرایط و ملتزم به رعایت مقررات تعاونی باشند، عضو تعاونی شناخته شده و در صورت تعدد بایستی مابین التفاوت افزایش سهم ناشی از تعدد خود را به تعاونی بپردازند. اما اگر کتبا اعلام نمایند که مایل به ادامه عضویت در تعاونی نیستند و یا هیچکدام واجد شرایط نباشند، عضویت لغو میگردد.

تبصره- اگر تعداد ورثه بیش از ظرفیت تعاونی باشد، یک یا چند نفر به تعداد مورد نیاز تعاونی با توافق سایر وراث عضو تعاونی شناخته می‌شوند.

ماده ۱۵- در صورت لغو عضویت به سبب فوت، استعفا، انحلال، اخراج، طبق اساسنامه و قرارداد منعقد شده سهم و کلیه حقوق و مطالبات عضو به قیمت روز تقویم و به دیون تعاونی تبدیل میشود که پس از کسر دیون وی به تعاونی، به او یا ورثه‌اش پرداخت خواهد شد.

تبصره- در صورتیکه ورثه تقاضا نماید که سهم عضو متوفی از عین اموال تعاونی پرداخت شود و تراضی یا مصالحه ممکن نباشد چنانچه عین قابل واگذاری بوده و موجب اخلال و ضرر فاحش به اعضاء و تعاونی نگردد آن قسمت از مطالبات تسلیم ورثه می‌گردد.

فصل سوم - سرمایه

ماده ۱۶- سرمایه تعاونی اموال و دارائی هائی است که برای تاسیس تعاونی یا افزایش سرمایه قبلی در اختیار آن قرار می‌گیرد.

ماده ۱۷- شرکتهای تعاونی شرکتهائی است که تمام یا حداقل ۵۱٪ سرمایه بوسیله اعضاء در اختیار شرکت تعاونی قرار می‌گیرد و وزارتخانه ها، سازمانها، شرکتهای دولتی و وابسته به دولت و تحت پوشش دولت، بانکها، شهرداریها، شوراهای اسلامی کشوری، بنیاد مستضعفان و سایر نهادهای عمومی میتوانند جهت اجرای بند ۱۲ اصل ۴۳ از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر از قبیل مشارکت، مضاربه، مزارعه، مساقات، اجاره، اجاره به شرط تملیک، بیع شرط، فروش اقساطی، صلح، اقدام به کمک در تامین یا افزایش سرمایه شرکتهای تعاونی نمایند بدون آنکه عضو باشند.

تبصره- در مواردیکه دستگاههای دولتی در تاسیس شرکتهای تعاونی شریک میشوند ظرف مدتی که با موافقت طرفین در ضمن عقد شرکت تعیین خواهد شد سهم سرمایه گذاری دولت به تدریج بازپرداخت و صد درصد سرمایه به تعاونی تعلق خواهد گرفت .

ماده ۱۸- دولت می‌تواند با رعایت اصول چهل و سوم و چهل و چهارم قانون اساسی، واحدهای صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آن را که از اموال عمومی است و در اختیار دارد در اختیار شرکتهای تعاونی بصورت زیر قرار دهد.

۱- واحدهای مذکور را بصورت حبس موقت یا مادام که تعاونی بصورت قانونی وجود داشته باشد، در اختیار تعاونی قرار دهد و تعاونی مالک منافع آن باشد .

۲- در صورتی که واحدهای مذکور کارکنان واجد شرایط داشته باشند، در عضویت آن تعاونی اولویت خواهند داشت .

۳- دولت میتواند طبق قرارداد بابت استهلاك یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه واحد مزبور سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت نماید.

۴- دولت میتواند در واگذاری واحدهای فوق و سایر امکانات، مقرراتی به عنوان شرایط الزامی در رعایت سیاستهای دولت در قیمت گذاری و برنامه ریزی تولید و توزیع و تامین منافع عمومی، تعیین نماید.

ماده ۱۹- در استفاده از وام و کمکهای مالی دولتی اولویت با تعاونی هائی است که از بانکها طبق قانون عملیات بانکی بدون بهره وام دریافت نکرده باشند.

ماده ۲۰- سهم اعضاء در تامین سرمایه شرکتهای تعاونی برابر است مگر مجمع عمومی تصویب نماید که اعضاء سهم بیشتری تادیه نمایند که در این صورت حداقل و حداکثر سهم ها باید در حدودی باشد که وزارت تعاون متناسب با نوع و تعداد اعضاء تعاونیها تعیین می‌نماید.

ماده ۲۱- هر تعاونی وقتی ثبت و تشکیل میشود که حداقل یک سوم سرمایه آن تادیه و در صورتیکه بصورت نقدی و جنسی باشد تقویم و تسلیم شده باشد.

تبصره- اعضاء تعاونی مکلفند مبلغ پرداخت نشده سهم خود را ظرف مدت مقرر در اساسنامه تادیه نمایند.

ماده ۲۲- عضو یا اعضاء تعاونی می توانند با رعایت مقررات این قانون سهم خود را به سایر اعضاء و یا افراد جدید واجد شرایط واگذار نمایند.
ماده ۲۳- مسوولیت مالی اعضاء در شرکتهای تعاونی محدود به میزان سهم آنان میباشد مگر آنکه در قرارداد ترتیب دیگری شرط شده باشد.
تبصره- مسوولیت دستگاههای عمومی تامین کننده سرمایه تعاونیها به میزان سرمایه متعلق به آنان میباشد مگر آنکه در قرارداد ترتیب دیگری شرط شده باشد.

ماده ۲۴- دولت موظف است جهت اجرای بند ۲ اصل ۴۳ شرایط و امکانات لازم را برای تشکیل و تقویت تعاونیها در جهت تامین مقاصد مذکور در این بند فراهم آورد.

تبصره ۱- به منظور فوق دولت میتواند با استفاده از منابع بودجهای یا منابع بانکی با تضمین دولت، وام بدون بهره در اختیار تعاونی قرار دهد و اموال منقول و یا غیر منقول و وسایل و امکانات لازم را به قیمت عادلانه بطور نقد و یا اقساط برای تشکیل و تقویت تعاونیها به آنها بفروشد و یا به آنها اجاره دهد و یا اقدام به عقد اجاره بشرط تملیک نماید و یا سهام شرکتها و موسسات دولتی و وابسته دولت و بانکها و مصادره و ملی شده را به تعاونیها منتقل نماید.
تبصره ۲- بانکها موظف اند جهت سرمایه گذاری و یا افزایش سرمایه تعاونیها و یا تقویت آنها وام و سایر تسهیلات اعطائی را در اختیار آنان قرار دهند و می توانند قرارداد نمایند که سرمایه هائی که از محل وام و سایر تسهیلات اعطائی تامین میشود بعنوان ضمانت و یا وثیقه و یا رهن در نزد بانک باشد و یا در صورتیکه تعاونی قادر به بازپرداخت وام نباشد بانک مطالبات خود را از طریق فروش اموال تعاونی تسویه نماید که در خرید اینگونه اموال تعاونیهای دیگر اولویت دارند.

فصل چهارم - حساب سود و زیان و تقسیم سود و سایر مقررات مالی

ماده ۲۵- سود خالص شرکتها و اتحادیه های تعاونی در هر سال مالی به ترتیب زیر تقسیم میشود .

۱- از حداقل پنج درصد (۵٪) به بالا با تصویب مجمع عمومی بعنوان ذخیره تعاونی به حساب ذخیره قانونی منظور میشود.

تبصره ۱- ذخیره قانونی تا زمانی که مبلغ کل ذخیره حاصل از درآمد های مذکور به میزان یک چهارم معدل سرمایه سه سال اخیر شرکت نرسیده باشد الزامی است .

تبصره ۲- تعاونیها میتوانند تا حداکثر یک دوم ذخیره قانونی را جهت افزایش سرمایه خود بکار ببرند.

۲- حداکثر پنج درصد از سود خالص بعنوان اندوخته احتیاطی به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب مجمع عمومی به حساب مربوط منظور می گردد و نحوه مصرف آن با تصویب مجمع عمومی است .

۳- چهار درصد از سود خالص بعنوان حق تعاون و آموزش به صندوق تعاون واریز می گردد.

۴- درصدی از سود جهت پاداش به اعضاء ، کارکنان ، مدیران و بازرسان به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب مجمع عمومی تخصیص داده میشود.

۵- پس از کسر وجوه فوق باقیمانده سود خالص به ترتیبی که در اساسنامه و شرایط ضمن عقد پذیرفته می شود تقسیم می گردد.

فصل پنجم - تعاونیهای تولید و توزیع

ماده ۲۶- تعاونیهای تولید شامل تعاونی هائی است که در امور مربوط به کشاورزی ، دامداری ، دامپروری ، پرورش و صید ماهی ، شیلات ، صنعت ، معدن ، عمران شهری و روستائی و عشایری و نظایر اینها فعالیت می نمایند.

تبصره- تعاونیهای تولید در کلیه اولویتهای و حمایتیهای مربوط به تعاونیها حق تقدم دارند.

ماده ۲۷- تعاونیهای توزیع عبارتند از تعاونیهای که نیاز مشاغل تولید و یا مصرف کنندگان عضو خود را در چهار چوب مصالح عمومی و بمنظور کاهش هزینه ها و قیمتتها تامین می نمایند.

تبصره- تعاونیهای توزیع مربوط به تامین کالا و مسکن و سایر نیازمندیهای روستائیان و عشایر و کارگران و کارمندان از نظر گرفتن سهمیه کالا و حمایتیهای دولتی و بانکی و سایر حمایتیهای مربوط به امور تهیه و توزیع اولویت دارند.

ماده ۲۸- شرکتها و موسسات دولتی و وابسته به دولت و تعاونیها موظف اند در معاملات خود به تعاونیها اولویت دهند.

تبصره- تعاونیهای موضوع این قانون با رعایت قوانین و مقررات می توانند به امر صادرات و واردات در موضوع فعالیت خود پردازند.

فصل ششم - ارکان تعاونیها

ماده ۲۹- شرکتهای تعاونی برای اداره امور خود دارای ارکان زیر میباشدند.

۱- مجمع عمومی.

۲- هیات مدیره.

۳- بازرسی.

بخش اول - مجمع عمومی

ماده ۳۰- مجمع عمومی که بر اساس این قانون بالاترین مرجع اتخاذ تصمیم و نظارت در امور شرکتهای تعاونی می باشد ، از اجتماع اعضای تعاونی یا نمایندگان تام الاختیار آنها بصورت عادی و فوق العاده تشکیل می شود و هر عضو بدون در نظر گرفتن میزان سهم فقط دارای یک رای است .

تبصره ۱- در شرکتهای تعاونی هر یک از دستگاهها و شرکتهای دولتی بانکها، شوراهاى اسلامی كشورى و سازمانهاى عمومى كه در تعاونى مشاركت يا سرمايه گذارى كرده‌اند مى توانند نماينده اى براى نظارت و بازرسى در تعاونى و شركت در جلسات عمومى و هيات مديره به عنوان ناظر داشته باشند.

تبصره ۲- انحلال ، ادغام يا تغيير موادى از اساسنامه تعاونى كه مغاير شروط و قراردادهای منعقد شده با منابع تامين كننده اعتبار و كمك مالى و امكانات مختلف و سرمايه گذارى و مشاركت باشد موكول به موافقت مراجع مذكور خواهد بود.

ماده ۳۱- مجمع موسس عبارتست از عده اى از افراد واجد شرايط عضويت در تعاونى مربوط كه اقدام به تاسيس تعاونى مى نمايند.

ماده ۳۲- وظايف مجمع موسس عبارتست از:

۱- تهيه و پيشنهاد اساسنامه طبق قانون و مقررات .

۲- دعوت به عضويت افراد واجد شرايط .

۳- تشكيل اولين مجمع عمومى جهت تصويب و ثبت اساسنامه و تعيين هيات مديره و ساير وظايف مجمع عمومى .

تبصره ۱- پس از تشكيل اولين جلسه رسمى مجمع عمومى و تعيين هيات مديره ، وظايف هيات موسس خاتمه مى يابد.

تبصره ۲- اعضائى كه با مصوبه اولين جلسه مجمع عمومى عادى در مورد اساسنامه موافقت نداشته باشند مى توانند در همان جلسه تقاضاى عضويت خود را پس بگيرند.

تبصره ۳- تصويب اساسنامه تعاونى با حداقل دو سوم اعضاى اولين مجمع عمومى عادى مى باشد.

ماده ۳۳- مجمع عمومى عادى حداقل سالى يكبار پس از پايان سال مالى جهت انجام وظايف قانونى خود تشكيل مى شود.

ماده ۳۴- وظايف و اختيارات مجمع عمومى عادى به شرح زير است .

۱- انتخاب هيات مديره و بازرس يا بازرسان براى مدت دو سال .

۲- رسيدگى و اتخاذ تصميم درباره ترازنامه و حساب سود و زيان و ساير گزارشهاى مالى هيات مديره.

۳- تعيين خط مشى و برنامه تعاونى و تصويب بودجه جارى و سرمايه گذارى و اعتبارات و وامهاى درخواستى و ساير عمليات مالى به پيشنهاد هيات مديره.

۴- اتخاذ تصميم نسبت به افزايش و يا كاهش سرمايه در حدود قوانين و مقررات .

۵- اخذ تصميم نسبت به ذخاير و پرداخت سود و مازاد درآمد و تقسيم آن طبق اساسنامه.

۶- تصويب مقررات و دستورالعملهاى داخلى تعاونى .

۷- ساير وظايفى كه قوانين و مقررات بر عهده مجمع عمومى قرار مى دهد.

ماده ۳۵- مجمع عمومى فوق العاده بمنظور تغيير مواد در اساسنامه (در حدود اين قانون)، تصميم گيرى نسبت به عزل يا قبول استعفاى هيات مديره و انحلال يا ادغام تعاونى تشكيل مى گردد.

تبصره ۱- مجمع عمومى فوق العاده بنا به تقاضاى كتبه حداقل يك سوم اعضاى تعاونى و يا اكثريت مطلق اعضاى هيات مديره و يا بازرس يا بازرسان با حضور حداقل دو سوم اعضاى كل مجمع تشكيل مى شود. در تعاونيهائى داراى بيش از پانصد نفر عضو در صورتيكه بار اول با دو سوم اعضا تشكيل نشود ، بار دوم با نصف بعلاوه يك رسميت خواهد داشت .

تبصره ۲- در صورتيكه هيات مديره ظرف مدت حداكثر يكماه نسبت به تشكيل مجمع عمومى فوق العاده اقدام ننمايد ، وزارت تعاون نسبت به تشكيل مجمع عمومى اقدام مى نمايد.

بخش دوم - هيات مديره

ماده ۳۶- اداره امور تعاونى طبق اساسنامه بر عهده هيات مديره اى مركب از حداقل ۳ نفر و حداكثر ۷ نفر عضو اصلى و تا يك سوم اعضاى على البدل مى باشد ولى براى تعاونيهائى بزرگ در مقابل افزايش هر چهار صد نفر يك نفر مى تواند به اعضاى اصلى هيات مديره و يك نفر به اعضاى على البدل بيفزايد مشروط بر آنكه تعداد از پانزده نفر بيشتر نشود كه براى مدت دو سال و با راي مخفى انتخاب مى شوند ، اخذ راي براى انتخاب اعضاى اصلى و على البدل در يك نوبت به عمل مى آيد . حائزين اكثريت بعد از اعضاى اصلى به ترتيب على البدل شناخته مى شوند و انتخاب مجدد هر يك از اعضاى اصلى و على البدل بلامانع است .

تبصره ۱- انتخاب اعضاى هيات مديره و على البدل با اكثريت مطلق آراء مجمع عمومى بوده و در صورتيكه در دوره اول راي گيرى تمام يا بعضى از داوطلبان حائز اكثريت مطلق نگردند بلافاصله از بين دارندگان بيشترين آراء به تعداد دو برابر مورد نياز براى تكميل هيات مديره و على البدل با اكثريت نسبه راي گيرى بعمل مى آيد.

تبصره ۲- هيات مديره در اولين جلسه از ميان خود يك نفر را بعنوان رئيس هيات مديره و يك نفر را بعنوان نايب رئيس و يك يا دو نفر را بعنوان منشى انتخاب مى كند.

تبصره ۳- در صورت استعفاء ، فوت ، ممنوعيت قانونى و يا غيبت غير موجه مكرر (به نحوى كه در اساسنامه تعيين مى شود) اعضاى هيات مديره ، يكى از

اعضاء علی البدل به ترتیب آراء بیشتر برای بقیه مدت مقرر به جانشینی وی در جلسات هیات مدیره شرکت می نماید.

تبصره ۴- خدمات اعضاء هیات مدیره در آراء عضویت در هیات مدیره شرکتهای تعاونی بلاعوض است ولی هزینه اجرای ماموریتهایی که از طرف تعاونی در حدود بودجه مصوب مجمع عمومی به آنان ارجاع می شود قابل پرداخت است و مجمع می تواند مبلغی از سود خالص را بعنوان پاداش به آنان بپردازد. ماده ۳۷- وظایف و اختیارات هیات مدیره به شرح زیر می باشد.

۱- دعوت مجمع عمومی (عادی - فوق العاده).

۲- اجرای اساسنامه و تصمیمات مجمع عمومی و سایر مقررات مربوط .

۳- نصب و عزل و قبول استعفای مدیر عامل و نظارت بر عملیات وی و پیشنهاد میزان حقوق مدیر عامل به مجمع عمومی .

۴- قبول درخواست عضویت و اخذ تصمیم نسبت به انتقال سهم اعضاء به یکدیگر و دریافت استعفای هر یک از اعضاء هیات مدیره.

۵- نظارت بر مخارج جاری تعاونی و رسیدگی به حسابها و ارائه به بازرس یا بازرسان و تسلیم به موقع گزارش مالی و ترازنامه تعاونی به مجمع عمومی .

۶- تهیه و تنظیم طرحها و برنامه ها و بودجه و سایر پیشنهادات و ارائه آن به مجمع عمومی جهت اتخاذ تصمیم.

۷- تعیین نماینده از بین اعضاء تعاونی برای حضور در جلسات مجامع عمومی شرکتهای و اتحادیه هائی که تعاونی در آنها مشارکت دارد.

۸- تهیه و تنظیم دستورالعملهای داخلی تعاونی و تقدیم آن به مجمع عمومی برای تصویب .

۹- تعیین نماینده یا وکیل در دادگاهها و مراجع قانونی و سایر سازمانها با حق توکیل غیر .

۱۰- تعیین و معرفی صاحبان امضای مجاز (یک یا دو نفر از اعضاء هیات مدیره باتفاق مدیر عامل) برای قراردادهای و اسناد تعهد آور تعاونی .

تبصره- هیات مدیره وظایف خود را بصورت جمعی انجام میدهد و هیچیک از اعضاء هیات مدیره حق ندارند از اختیارات هیات ، منفردا استفاده کند مگر در موارد خاص که وکالت یا نمایندگی کتبی از طرف هیات مدیره داشته باشد. هیات مدیره می تواند قسمتی از اختیارات خود را با اکثریت سه چهارم آراء به مدیر عامل تفویض نماید.

ماده ۳۸- هیات مدیره و مدیر عامل و بازرسان علاوه بر داشتن شرایط عضو باید واجد شرایط زیر باشند.

۱- اطلاعات یا تجربه لازم برای انجام وظایف متناسب با آن تعاونی .

۲- ایمان و تعهد و التزام عملی به اسلام . (در تعاونیهای متشکل از اقلیتهای دینی شناخت شده در قانون اساسی تعهد عملی به دین خود)

۳- عدم سوء سابقه مالی و یا محکومیت در دادگاههای اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی.

۵- عدم اشتها به فساد اخلاقی و مالی .

تبصره- در مواردی که مدیر عامل از خارج انتخاب می شود داشتن شرایط بندهای ۴ و ۵ ماده ۹ الزامی نیست .

ماده ۳۹- هیات مدیره مکلف است بلافاصله بعد از انتخاب جهت مدیریت عملیات تعاونی و اجرای تصمیمات مجمع عمومی و هیات مدیره فرد واجد

شرایطی را از بین اعضاء تعاونی و یا خارج از تعاونی برای مدت دو سال بعنوان مدیر عامل آن تعاونی انتخاب کند که زیر نظر هیات مدیره انجام وظیفه

نماید ، وظایف و اختیارات و حقوق و مزایای مدیر عامل طبق آئین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد هیات مدیره به تصویب مجمع عمومی خواهد

رسید.

بخش سوم - بازرسی

ماده ۴۰- مجمع عمومی عادی بازرسی یا بازرسانی را برای مدت دو سال مالی انتخاب می کند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است .

تبصره ۱- در صورت فوت یا ممنوعیت قانونی و با استعفای بازرسی یا بازرسان اصلی ، هیات مدیره مکلف است ظرف ده روز بازرسی یا بازرسان علی البدل را بترتیب اولویت آراء برای بقیه مدت دعوت نماید.

تبصره ۲- حق الزحمه و پاداش بازرسی یا بازرسان با تصویب مجمع عمومی تعیین می گردد.

ماده ۴۱- وظایف بازرسی یا بازرسان تعاونی به شرح زیر است .

۱- نظارت مستمر بر انطباق نحوه اداره امور تعاونی و عملیات و معاملات انجام شده با اساسنامه و قوانین و مقررات و دستورالعملهای مربوطه.

۲- رسیدگی به حسابها ، دفاتر ، اسناد ، صورتهای مالی از قبیل ترازنامه و حسابهای عملکرد و سود و زیان ، بودجه پیشنهادی و گزارشات هیات مدیره به مجمع عمومی .

۳- رسیدگی به شکایت اعضاء و ارائه گزارش به مجمع عمومی و مراجع ذیربط .

۴- تذکر کتبی تخلفات موجود در نحوه اداره امور تعاونی به هیات مدیره و مدیر عامل و تقاضای رفع نقص .

تبصره- بازرسی یا بازرسان حق دخالت مستقیم در اداره امور تعاونی را نداشته ولی می توانند بدون حق رای در جلسات هیات مدیره شرکت کنند و نظرات خود را نسبت به مسائل جاری تعاونی اظهار دارند.

ماده ۴۲- در صورتیکه بازرسی یا بازرسان تشخیص دهند که هیات مدیره و یا مدیر عامل در انجام وظایف محوله مرتکب تخلفاتی گردیده است و به

تذکرات آنان ترتیب اثر نمی دهند باید موضوع را به مجمع عمومی برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم لازم گزارش دهند.

فصل هفتم - اتحادیه تعاونی

ماده ۴۳- اتحادیه های تعاونی با عضویت شرکتهای و تعاونی هائی که موضوع فعالیت آنها واحد است برای تامین تمام یا قسمتی از مقاصد زیر تشکیل میگردد.

۱- ارائه خدمات آموزشی و فرهنگی و تبلیغاتی مربوط به امور تعاون به تعاونی های عضو و بالا بردن سطح علمی و فنی و تخصصی و اطلاعات مورد نیاز از اعضاء آنها و گسترش تعلیمات تعاونی .

۲- ارائه خدمات تحقیقاتی و مطالعاتی پیرامون موضوعات مورد نیاز تعاونی های عضو و کمک به جمع آوری آمار و اطلاعات و گزارشات اقتصادی و اجتماعی به آنان و وزارت تعاون .

۳- کمک به سازماندهی و حسن اداره امور و هماهنگی و حفاظت و توسعه تعاونیهای موضوع فعالیت خود.

۴- کمک به برقراری ارتباط و همکاری متقابل بین تعاونیها و بین آنها و مردم و دولت و سایر ارتباطات داخلی و خارجی .

۵- ارائه خدمات اداری ، مالی ، حسابداری ، حسابرسی ، بازرسی ، تجاری ، اعتباری ، تشکیل صندوقهای قرض الحسنه و سایر فعالیتهای اقتصادی مورد نیاز تعاونیهای عضو .

۶- تامین نیازهای مشترک و بازار یابی و خرید و فروش و صادرات و واردات تعاونیهای عضو .

۷- ارائه خدمات فنی ، تخصصی ، حقوقی ، قبول وکالت اعضاء در کلیه امور مورد نیاز آنان ، خدمات مشاوره ای و راهنمایی و سایر تسهیلات مورد نیاز تعاونی ها.

۸- نظارت بر انتظام تعاونیهای موضوع فعالیت خود به رعایت قوانین و مقررات مربوط و معرفی متخلفین به مراجع قانونی ذیربط .

۹- حل اختلاف و داوری در محدوده امور مربوط به تعاونیها بصورت کدخدا منشی و صلح اعضاء تعاونیها،

تبصره ۱- عضویت در اتحادیه تعاونی اختیاریست و تعاونیهائی که عضو اتحادیه نباشند از حقوق قانونی محروم نخواهند بود.

تبصره ۲- برای هر موضوع فعالیت تعاونی در هر شهرستان فقط یک اتحادیه تشکیل می گردد.

ماده ۴۴- سرمایه اتحادیه های تعاونی از محل پرداخت سهم تعاونی های عضو (به تناسب تعداد اعضاء تعاونی و میزان استفاده از خدمات اتحادیه) تامین می شود و افزایش سرمایه اتحادیه از طریق افزایش سهم آنان و پرداخت حق عضویت و سایر دریافتهای تامین می گردد و هر گونه تصمیم درباره سرمایه یا افزایش یا کاهش آن با تصویب دو سوم اعضاء مجمع عمومی اتحادیه خواهد بود.

ماده ۴۵- هر اتحادیه تعاونی دارای ارکان زیر است .

۱- مجمع عمومی

۲- هیات مدیره

۳- هیات بازرسی

ماده ۴۶- مجمع عمومی اتحادیه های تعاونی از نمایندگان تعاونی های عضو تشکیل می شود و هر تعاونی دارای یک رای میباشد. سایر مقررات مربوط به مجمع عمومی به همان ترتیبی است که در بخش اول فصل ششم آمده است .

ماده ۴۷- اعضاء هیات مدیره اتحادیه های تعاونی که به پیشنهاد تعاونیهای عضو و تصویب مجمع عمومی انتخاب می شوند و بهر حال از هر تعاونی بیش از یک نفر عضو در هیات مدیره نخواهد بود.

ماده ۴۸- اعضاء هیات مدیره برای یک سال انتخاب می شوند و انتخاب مجدد آنان تا سه دوره بلا مانع است . سایر وظایف و اختیارات و مقررات مربوط به هیات مدیره مذکور در فصل ششم در مورد هیات مدیره اتحادیه نیز مجری خواهد بود.

ماده ۴۹- مدیر عامل با تصویب اکثریت دو سوم اعضاء هیات مدیره برای مدت یک سال انتخاب می گردد و انتخاب مجدد وی بلا مانع است . مدیر عامل کلیه اختیارات اجرائی اتحادیه را طبق اساسنامه در اجرای قوانین و مقررات مربوط و مصوبات مجمع عمومی و هیات مدیره و اداره امور اتحادیه تعاونی و سایر وظایف و اختیاراتی که بعهده ارکان اتحادیه تعاونی نباشد ، داراست .

ماده ۵۰- هیات بازرسی مامور حسابرسی و بازرسی اتحادیه تعاونی است . اعضاء این هیات بوسیله تعاونیهای عضو تعیین می گردند . گزارشات هیات بازرسی باید به تصویب اکثریت مطلق اعضاء هیات برسد . وظایف و اختیارات و سایر مقررات مربوط به بخش سوم فصل ششم در مورد هیات بازرسی نیز مجری است .

تبصره- هیات بازرسی اتحادیه ها میتوانند بنا به تقاضای مجمع عمومی تعاونیهای عضو و تصویب مجمع عمومی اتحادیه وظایف بازرسی تعاونیهای عضو را نیز انجام دهد.

فصل هشتم - تشکیل و ثبت تعاونیها

ماده ۵۱- شرکتهای و اتحادیه های تعاونی با رعایت این قانون پس از تهیه طرح و تصویب آن به کیفیتی که در آئین نامه اجرائی مشخص خواهد شد باید مدارک زیر را برای تشکیل و ثبت ارائه دهند.

- ۱- صورتجلسه تشکیل مجمع موسس و اولین مجمع عمومی و اسامی اعضاء و هیات مدیره منتخب و بازرسان .
- ۲- اساسنامه مصوب مجمع عمومی .
- ۳- در خواست کتبی ثبت .
- ۴- طرح پیشنهادی و ارائه مجوز وزارت تعاون.
- ۵- رسید پرداخت مقدار لازم التادیه سرمایه.
- ۶- مدارک دعوت موضوع بند ۲ ماده ۳۲.

تبصره- اولین هیات مدیره پس از اعلام قبولی مکلفند با انجام تشریفات مقرر نسبت به ثبت تعاونی اقدام نمایند.
ماده ۵۲- اداره ثبت شرکتها موظف است پس از دریافت اسناد و مدارک لازم اقدام به ثبت تعاونیها نماید.

فصل نهم - ادغام - انحلال و تصفیه

بخش اول - ادغام

ماده ۵۳- شرکتهاى تعاونی می توانند در صورت تصویب مجامع عمومی فوق العاده و طبق مقررات آئین نامه اجرائی این قانون با یکدیگر ادغام شوند.
تبصره - صورتجلسات مجامع عمومی فوق العاده تعاونیهای ادغام شده منضم به مدارک مربوط باید حداکثر ظرف مدت دو هفته برای ثبت به اداره ثبت شرکتها تسلیم شده و خلاصه تصمیمات به اطلاع کلیه اعضاء و بستانکاران برسد.

بخش دوم - انحلال و تصفیه

ماده ۵۴- شرکتها و اتحادیه های تعاونی در موارد زیر منحل می شوند.

۱- تصمیم مجمع عمومی فوق العاده.

۲- کاهش تعداد اعضاء از حد نصاب مقرر در صورتیکه حداکثر ظرف مدت ۳ ماه تعداد اعضاء به نصاب مقرر نرسیده باشد.

۳- انقضای مدت تعیین شده در اساسنامه مربوط در صورتیکه در اساسنامه مدت تعیین شده باشد و مجمع عمومی مدت را تمدید نکرده باشد.

۴- توقف فعالیت بیش از یکسال بدون عذر موجه.

۵- عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط پس از ۳ بار اخطار کتبی در سال بوسیله وزارت تعاون بر طبق آئین نامه مربوط.

۶- ورشکستگی طبق قوانین مربوط.

تبصره ۱- پس از اعلام انحلال و ثبت بلافاصله آن در اداره ثبت محل تصفیه طبق قانون تجارت صورت می گیرد.

تبصره ۲- در بندهای دوم و چهارم و پنجم وزارت تعاون بلافاصله طبق آئین نامه مربوط انحلال تعاونی را به اداره ثبت محل اعلام می نماید.

تبصره ۳- اعلام نظر وزارت تعاون در مورد بندهای ۴ و ۵ در دادگاه صالح قابل شکایت و رسیدگی می باشد.

تبصره ۴- کلیه امتیازات و اموالی که از منابع عمومی دولتی و بانکها در اختیار تعاونی قرار گرفته با انحلال آن باید مسترد شود. مسئولیت اعضاء هر تعاونی در این مورد تضامنی است .

ماده ۵۵- در صورتی که مجمع عمومی فوق العاده یا وزارت تعاون رای به انحلال تعاونی بدهد ، ظرف یک ماه سه نفر جهت تصفیه امور تعاونی انتخاب و به اداره ثبت معرفی خواهند شد تا بر طبق قانون و آئین نامه مربوط نسبت به تصفیه امور تعاونی اقدام نمایند.

ماده ۵۶- در صورتیکه هر تعاونی منحل گردد ، قبل از انحلال باید به تعهداتی که در برابر اخذ سرمایه و اموال و امتیازات از منابع عمومی و دولتی و بانکها و شهرداری سپرده است عمل نماید.

فصل دهم - اتاق تعاون

ماده ۵۷- اتحادیه ها و شرکتهاى تعاونی می توانند در صورت ضرورت با نظارت وزارت تعاون ، اتاق تعاون مرکزی را در تهران و شعب آن را در استانها و شهرستانها جهت تامین مقاصد زیر تشکیل دهند.

۱- انجام وظایف و اختیارات اتاق بازرگانی و صنایع و معادن در ارتباط با بخش تعاون.

۲- انجام اموری که از طرف وزارت تعاون بدان محول می گردد طبق آئین نامه .

۳- حل اختلاف و داوری در محدوده امور مربوط به تعاونیها بصورت کدخدا منشی و صلح مابین اعضاء و اتحادیه ها و بین تعاونیها و اتحادیه ها.

تبصره- هر اتاق تعاون دارای شخصیت حقوقی و مستقل می باشد و از لحاظ مالی و اداری و هزینه ها به دولت وابسته نمی باشد.

ماده ۵۸- ارکان هر اتاق عبارتست از .

۱- مجمع نمایندگان

۲- هیات مدیره

۳- هیات بازرسی

ماده ۵۹- مجمع نمایندگان عبارتست از نمایندگان اتحادیه ها به معرفی مجمع عمومی اتحادیه ها و در صورتیکه تعاونیهای فاقد اتحادیه باشند، نماینده ای

به معرفی آن تعاونیها، که برای مدت سه سال انتخاب می گردند و وظایف آن عبارتست از.

الف - بررسی پیشنهادات مربوط به اساسنامه و آئین نامه های داخلی و تایید آن جهت تصویب نهائی وزیر تعاون .

ب - تعیین هیات مدیره .

ج - تصویب برنامه و بودجه سالانه به پیشنهاد هیات مدیره .

د - تعیین دو نفر بازرس جهت عضویت در هیات بازرسی .

ه - رسیدگی و اتخاذ تصمیم در مورد ترازنامه و سایر گزارشهای هیات مدیره پس از اظهار نظر هیات بازرسی .

ماده ۶۰- هیات مدیره اطاقهای تعاون متشکل از ۵ نفر از میان اعضاء تعاونی ها می باشند که حتی الامکان از مدیران تعاونیهای کشاورزی و روستائی و عشایری ، صنعتی ، معدنی ، عمران شهری و روستائی ، توزیع خواهند بود و برای مدت سه سال از طرف مجمع نمایندگان انتخاب می شوند.

ماده ۶۱- وظایف هیات مدیره عبارتست از .

۱- فعالیت لازم جهت تامین مقاصد اطاق تعاون بر طبق اساسنامه و آئین نامه های مربوط .

۲- اداره کلیه امور مربوط به اطاق تعاون و انجام کلیه مکاتبات و ارتباطات و عملیات مالی مورد نیاز اطاق طبق آئین نامه های داخلی آن .

۳- اجرای تصمیمات مجمع نمایندگان .

۴- ارائه گزارشها و پیشنهادهای لازم به مجمع نمایندگان .

ماده ۶۲- هیات مدیره اطاق تعاون هر استان موظف به ایجاد ارتباط و هماهنگی و همکاری بین اطاقهای شهرستانهای مربوط به خود است و آنها نیز موظف به همکاری هستند. همچنین هیئت مدیره اطاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به ایجاد ارتباط و هماهنگی و همکاری بین اطاقهای استانها می باشد و آنها نیز موظف به همکاری هستند.

ماده ۶۳- هیات بازرسی متشکل از سه عضو می باشد که دو نفر آنها بوسیله مجمع نمایندگان و یک نفر دیگر بوسیله وزارت تعاون تعیین می گردند و وظایف آنها عبارتست از .

الف - نظارت و بازرسی مستمر از نظر رعایت اساسنامه و آئین نامه های اطاق تعاون و قوانین و مقررات مربوط .

ب - رسیدگی به حسابها ، دفاتر ، اسناد ، صورتهای مالی از قبیل ترازنامه و عملکرد مالی و گزارش به مجمع نمایندگان و وزارت تعاون .

ج - بررسی شکایات و تخلفات مربوط به اطاق تعاون و گزارش به مراجع ذیربط.

د - ارائه گزارشهای سالانه و نوبتی به مجمع نمایندگان و وزارت تعاون از نظر وضعیت فعالیتهای اطاق تعاون و رعایت قوانین و مقررات و اظهار نظر در مورد گزارشهای هیات مدیره.

تبصره- هیات مدیره مکلف است اسناد و مدارک مورد در خواست هیات بازرسی را در اختیار آنان قرار دهد.

ماده ۶۴- منابع مالی اطاقهای تعاون عبارتست از:

۱- دریافت حق عضویت در اطاق تعاون از اعضاء.

۲- دریافت کمکهای دولتی و مردمی و شوراها و هدایا.

۳- دریافت حق مشاوره ، کارشناسی ، داوری در محدوده امور مربوط به تعاونیها بصورت کدخدا منشی و سایر خدماتی که در اختیار تعاونی ها و اتحادیه ها قرار میدهد.

فصل یازدهم - وزارت تعاون

ماده ۶۵- بمنظور اعمال نظارت دولت در اجرای قوانین و مقررات مربوط به بخش تعاونی و حمایت و پشتیبانی از این بخش ، وزارت تعاون تشکیل می گردد.

تبصره ۱- سازمانهای تعاون روستائی (۱) ، مرکزی تعاون کشور، مرکزی تعاونیهای معدنی ، مراکز گسترش خدمات تولیدی و عمرانی و سایر دفاتر ،

سازمانها و اداراتی که در رابطه با بخش تعاونی در وزارتخانه ها و سازمانهای مختلف فعالیت می نمایند منحل شده و کلیه وظایف ، اختیارات ، اموال ، دارائیها ، اعتبارات ، بودجه ، پرسنل و سایر امکاناتی که در اختیار دارند به وزارت تعاون منتقل می شود و این وزارت با استفاده از بودجه و امکانات موجود آنها تشکیل می گردد. تشکیلات و پستهای سازمانی وزارت تعاون که از تعداد پستهای دستگاههای منحل تجاوز نخواهد کرد به پیشنهاد وزیر تعاون و تایید سازمان امور اداری و استخدامی ظرف مدت شش ماه (که در این مدت تشکیلات منحل کماکان به وظایف خود عمل می کنند) تعیین خواهد شد.

(۱) - به موجب مصوبه ۷۰/۷/۲۴ مجلس شورای اسلامی تبصره یک ماده ۶۵ به شرح ذیل اصلاح گردیده است .

ماده واحده- به موجب این قانون سازمان مرکزی تعاون روستائی وابسته به وزارت کشاورزی با دارا بودن کلیه وظایف و اختیارات مندرج در مقررات مربوط به سازمان از قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ مستثنی و کماکان تابع وزارت کشاورزی می باشد.

تبصره - عبارت تعاون روستائی از تبصره یک ماده ۶۵ قانون مذکور حذف می گردد.

تبصره ۲- صندوق تعاون جهت فعالیتهای اعتباری بخش تعاونی با کلیه دارائیهها و تعهدات خود از وزارت کار و امور اجتماعی منتزع و به وزارت تعاون الحاق و وظایف و اختیارات مجمع عمومی آن به وزیر تعاون منتقل می گردد. تغییر در اساسنامه آن به پیشنهاد وزیر تعاون و تصویب هیات وزیران خواهد بود.

ماده ۶۶- وظایف و اختیارات وزارت تعاون عبارت است از:

- ۱- اجرای آن قسمت از قانون و مقررات در رابطه با بخش تعاونی که مربوط به دولت می شود و نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات بخش تعاونی .
 - ۲- تهیه لوایح قانونی و آئین نامه های این قانون و اساسنامه ها و آئین نامه های تعاونی ها مطابق این قانون .
 - ۳- جلب و هماهنگی حمایتها و کمکها و تسهیلات و امکانات دولتی و عمومی جهت بخش تعاونی با همکاری دستگاههای اجرائی ذیربط.
 - ۴- تشویق و کمک و همکاری در تاسیس و گسترش تعاونیهها با جلب همکاری و مشارکت عموم مردم و شوراهای اسلامی کشوری .
 - ۵- ایجاد زمینه های همکاری و هماهنگی و تعاون بین تعاونیهها و همچنین بین اتحادیه های تعاونی یا بین بخش تعاونی و سایر بخشهای اقتصادی .
 - ۶- کمک به فعالیتهای تبلیغاتی ، آموزشی ، فرهنگی ، فنی ، علمی ، تحقیقاتی و صنعتی لازم برای بخش تعاونی با همکاری اتحادیه های تعاونی.
 - ۷- کمک به شرکتهای و اتحادیه های تعاونی در ارائه خدمات حقوقی ، مالی ، حسابداری ، حسابرسی و دیگر خدمات مورد نیاز.
 - ۸- شرکت در مجامع بین المللی تعاون به عنوان نماینده دولت جمهوری اسلامی ایران .
 - ۹- انجام معاملات لازم و ارائه خدمات مورد نیاز بخش تعاونی .
 - ۱۰- اجرای برنامه های ترویج و آموزش تعاون برای تفهیم و تعمیق روشها و برنامه های مختلف تعاونی و انتشار کتب و نشریات مورد لزوم تعاونی .
 - ۱۱- راهنمایی مسئولان تعاونیهها در امور حقوقی ، مالی ، اداری و هدایت آنها در جهت استفاده از روشها و سیستمهای بهتر.
 - ۱۲- انجام تحقیقات آماری و اطلاعاتی و مطالعه درباره فعالیت تعاونیهها در زمینه شناخت نارسائیها و نیازهای آنها و همچنین توانائیها و امکانات آنها بمنظور استفاده در برنامه ریزیهای مربوط .
 - ۱۳- ایجاد هماهنگی در اعمال کمکهای فنی و اداری و مالی و غیره توسط دستگاههای ذیربط در موارد لازم بمنظور اداره صحیح تعاونیهها.
 - ۱۴- ایجاد تسهیلات لازم جهت توسعه فعالیت فعالیت تعاونیهها در امور تولیدی .
 - ۱۵- فراهم آوردن موجبات صدور تولیدات تعاونیهها.
 - ۱۶- تهیه و تنظیم طرحهای اساسی بمنظور فراهم آوردن موجبات تحقق اهداف مندرج در اصول ۴۳ و ۴۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران .
 - ۱۷- حسابرسی از تعاونیهها در صورت تقاضا و شکایتهای اعضاء در حدود امکانات .
 - ۱۸- جلوگیری از فعالیت اشخاص حقیقی یا حقوقی که به هر نحو از نام یا عنوان تعاونی سوء استفاده می کنند.
 - ۱۹- فراهم آوردن تسهیلات لازم در جهت دستیابی تعاونیهها به مواد اولیه و وسایل و کالاهای مورد نیاز.
 - ۲۰- سیاست گذاری ، تعیین خط مشی و برنامه ریزی در حدود مقررات و اختیارات برای توسعه و رشد بخش تعاون .
 - ۲۱- فراهم آوردن تسهیلات لازم برای تهیه طرح ، ایجاد، توسعه ، بازسازی ، نوسازی واحد های تعاونی و نظارت بر امور آنها.
 - ۲۲- تامین شرایط و فراهم آوردن امکانات برای سرمایه گذاری بخش تعاونی جهت ایجاد تعاونیهها با اولویت تعاونیههای تولید.
 - ۲۳- تنظیم برنامه و تعیین نحوه کمکهای اعتباری در حدود مقررات و اختیارات از طریق بانکها و موسسات اعتباری و کمکهای دولتی به تعاونیهها.
- تبصره- شورای پول و اعتبار موظف است همه ساله بر اساس درخواست وزارت تعاون با رعایت سیاستهای پولی و مالی دولت نسبت به اعطای وام و کمکهای لازم به تعاونیهها اقدام نماید.
- ۲۴- مشارکت ، ایجاد ، توسعه و بهره برداری و سرمایه گذاری در تعاونیهها و نیز انتقال یا واگذاری و فروش سهام دولت در واحدهای تولیدی و توزیعی به بخش تعاونی ضمن رعایت مفاد تبصره ماده ۱۷ این قانون .
 - ۲۵- عضویت در شورای اقتصاد ، شورای عالی صنایع ، شورای پول و اعتبار ، مجمع عمومی بانکها، شورایعالی معادن و کمیسیونهای مربوط به صادرات و واردات کشور و سایر مجامع با نظر هیات دولت .
 - ۲۶- مشارکت در تهیه و تدوین مقررات صادرات و واردات کشور .
 - ۲۷- همکاری با موسسات علمی ، فنی و اقتصادی بین المللی و قبول عضویت و شرکت در سازمانها ، شوراها و مجامع بین المللی مربوط به امور تعاونی .
 - ۲۸- صدور مجوز موضوع بند ۴ ماده ۵۱ .
 - ۲۹- سلب مزایا از تعاونیههایی که برخلاف قانون و مقررات بخش تعاونی عمل نموده و یا برخلاف اساسنامه مصوب اقداماتی کرده باشند.
- ماده ۶۷- آئین نامه اجرائی این قانون ظرف مدت شش ماه توسط وزارت تعاون تهیه و به تصویب هیات دولت خواهد رسید.
- ماده ۶۸- به منظور نظارت بر انتخابات شرکتهای و اتحادیه های تعاونی و اتاق تعاون انجمنی متشکل از نمایندگان وزارتخانه های تعاون کشور و قوه قضائیه و دو نفر از اتاق تعاون (در صورت موجود بودن اتاق) به ریاست نماینده وزارت تعاون تشکیل می گردد.
- تبصره- آئین نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد وزارت تعاون به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

فصل دوازدهم - سایر مقررات

ماده ۶۹- کلیه شرکتها و اتحادیه های تعاونی موظفند حد اکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون ، اساسنامه خود را با این قانون تطبیق دهند و پس از تایید وزارت تعاون تغییرات اساسنامه خود را به عنوان تعاونی به ثبت برسانند در غیر اینصورت از مزایای مربوط به بخش تعاونی و این قانون برخوردار نمی باشند.

ماده ۷۰- ردیفها و اعتبارات ریالی و ارزی مربوط به دستگاههای منحل مذکور در تبصره ۱ ماده ۶۵ از قوانین و مقررات موجود حذف و تحت عنوان ردیفهای مستقل به وزارت تعاون منتقل می گردد. سازمان برنامه و بودجه و کمیته تخصیص ارز موظفند پس از تشکیل وزارت تعاون حد اکثر مدت یکماه اعتبارات مربوط به دستگاههای مذکور و آن قسمت از اعتبارات سایر دستگاههای اجرایی که در رابطه با فعالیت بخش تعاونی بوده است را تفکیک و به وزارت تعاون انتقال دهند.

ماده ۷۱- کلیه قوانین و مقررات مغایر این قانون ملغی است . قانون فوق مشتمل بر هفتاد و یک ماده و پنجاه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ سیزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۶/۲۱ به تایید شورای نگهبان رسیده است .